

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

SOCIETĂȚILE DE PATRONAGIŪ de d-l *Stelian Popescu*.
JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ :

Trib. jud. Gorj; *Ana Barbovici și Sofia Caneciu cu Ariada Frumușanu* cu o Observație de d-l *D. Alexandresco*.
 Informație. — Bibliografie.

Societățile de patronagiū⁽¹⁾

S'a implinit deja anul de când — din convingere și bazat pe experiența făcută în timpul de când sunt magistrat, — am făcut în coloanele acestui important ziar juridic o scurtă ochire asupra necesității înființării societăților de patronagiū pe lângă penitenciarele din țara noastră. Scurtele mele observațiuni făcute cu acea ocaziune se terminase cu un apel adresat tuturilor acelora cari ca și mine erau convinși de necesitatea acestor societăți. Gândul de atunci nu m'a părăsit, dar ce e drept am cam lăsat lucrurile baltă și mă voiu explica de ce. Articolul *Reabilitarea condamnaților* datorit distinsului magistrat de la Ploești, d-l Ștefan Scriban, publicat în acest ziar,⁽²⁾ mi-a dat din nou de gândit mai serios asupra a câte lucruri de domeniul Codului penal trebuiesc revizute și îndreptate la noi. Acum de curând, cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc, discursul d-lui procuror general Zamfirescu, ca și răspunsul d-lui prim-președinte al Curței de apel Scarlat Popescu, redeschizând din nou, o mulțime de cesiuni din domeniul Codului penal și în special cesiunea societăților de patronagiū, cred că e momentul a se face un pas înainte pe acest teren.

În ce privește societățile de patronagiū, firul director al apelului meu, era inițiativa privată, ca

opositolu ideei emise în art. 5 din legea închisorilor unde se prevede posibilitatea înființării comisiunilor de priveghere—tot de Stat—când Ministerul de interne va judeca timpul oportun și admiterea societăților de patronagiū spre a lucra la reforma morală a condamnaților.

Prea mi se părea că se așteaptă totul de la Stat și de aceea în apelul meu mă adresam inițiativei private așa de bogată în țara noastră când este vorba de fapte caritabile; voiam astfel să pipăi pulsul acestei inițiative și să ved dacă a venit timpul—cum se zice în lege—pentru înființarea unor astfel de instituțiuni. Drumul luat nu a fost greșit și speranțele mele nu au fost înșelate, căci în mai puțin de o lună, am primit peste 200 de scrisori de adesiune, scrise în termeni, uni mai călduroși de cât alții, și prin care eram întrebat asupra cuantumului cotizațiunilor lunare și a epocii de la care va începe cotizația; pe de-asupra mi-a venit și 15 *infortunați* scăpați din pușcărie cerând asil și protecțiune la mine. Vězând că la un singur apel, atât de mulți au răspuns, mi-am dat seama că nu este greu a se ajunge la un bun rezultat și am început a reflecta la organizarea societăței. Am ajutat pe cât mijloacele mi-au permis pe cei 15 nenorociți și mă gândeam dacă nu ar fi bine ca aceia ce au nevoie de a fi patronați să fie luați sau dați în primirea câte unui particular bine-voitor spre a le purta de grije. Am luat și eu unul din acei nenorociți, *gol pușcă*,—vorba românului,—și l'am îmbrăcat de sus până jos și i-am dat masă și casă mai multe zile de-a rândul, fără să'l pu la nici o treabă. Voiam să'l aclimatizez. Dar pe când eu lucram și i purtam mereu de grije, într'o bună dimineață, după vre-o 7—8 zile de îngrijire a dispărut, și nu s'a mai întors la mine de cât peste vre-o două luni, pe un ger cumplit și iarăși *gol pușcă*. Hainele ce'i dasem nu le mai avea pe el, ci niște sdrențe. Cum cu plecarea lui dispăruseră și diferite lucruri de prin camere acum nu l'am mai primit, ci l'am gonit și eu,

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 14 din 1902.

(2) *Curierul Judiciar*, No. 38 din 1903.

Acest lucru, întâmplat mie însu-mi, 'mă-a înălăturat gândul ce aveam de a repartiza pe acești infortunați pe la diferite persoane caritabile și m'a făcut să resist din toate puterile rugăciunilor și solicitărilor unui om de bine d-l Major din Ploești, care voia să'î dau d-sale, unul din cei doi minori depuși de mine la Văcărești, spre a'l avea toată viața pe lângă sine în lipsă de copii. Nu voiam, după experiența făcută de mine însu-mi să'mi asum răspunderea unor împrejurări neprevăzute.

Nenorocitul ce începusem a îngriji nu știa unde se născuse și cine 'î sunt părinții. El făcea parte din clasa vagabonzilor, cari n'au nici căpătâi, nici domiciliu statornic, nici mijloc de hrană, nici o profesiune sau meșteșug; el crescuse așa cum împrejurările 'î permiseseră, fără a avea noțiunea ordinii, nici respectul datoriei și nici iubirea aproapelui. Capabil în ori-ce moment numai de rău și gata a se pune în conflict cu legea și morala pentru ori-ce nimic, el nu a fost în stare să aprecieze nici îngrijirile ce 'î dam, nici binele ce'î făcusem. Și nu numai vagabonzii sunt ast-fel, ci aproape tot așa, sunt cea mai mare parte din cei ce se liberează de prin închisori, unde, din cauza vișului sistemului actual de pedeapsă, condamnații departe de a se corecționaliza și moraliza se perfecționează în rău. Trăind în promiscuitate tineri cu bătrâni, cei cu totul pervertiți la un loc cu cei mai puțin răi, ne făcând alt ceva de cât a'și comunica unul altuia isprăvile lor criminale, de cari vorbesc cu atâta patimă în cât cei slabi se exaltează la auzul povestirei lor, când es de la închisoare lăsați liberi și în deplină stăpânire a instinctelor, gândul lor nu se îndreaptă de cât către modul cum 'și ar putea pune în practică mai cu înlesnire cele ce au învățat în timpul cât au fost închiși. După actualul sistem de pedeapsă, și mă refer mai ales la cei condamnați la închisoare corecțională, condamnatul, cu prea puține excepțiuni, o dată aruncat la arest, singura lui pedeapsă constă în privațiune de libertate. Nici muncă obligatorie, nici lipsă de contact cu cei l'alți deținuți, nici citire de cărți cu coprins moral, ci conversație criminală este aproape exclusiv singura sa ocupație pe timpul detențiunii.

Statul a făcut tot ce a putut pentru culpabili; de sigur că nu a făcut tot ce putea și trebuia să facă, dar față de mulțimele nevoi și de numeroasele direcțiuni către care trebuia îndreptate privirile sale, ar fi și absurd ca să pretindem numai de la el totul și de la noi nimic. Prin natura împrejurărilor, clasa care ar trebui să se ocupe într'o direcție oare-care în locul inițiativei statului, ar fi aceea care e mai în măsură să vadă și să aprecieze mai cu înlesnire și mai a-

mănușit relele unui sistem. Clasa magistraților ar fi în cazul de față chemată să modifice vișul sistemului nostru penitenciar, căci ea vede zilnic relele lui; și dacă *Societățile de patronaj* ar porni de la inițiativa ei, de sigur că foloasele ar fi nemăsurat de mari.

Renunțând la ideea de a se îngriji individual de condamnați, modul după care eu cred că ar trebui constituite în viitor societățile de patronaj ar fi următorul: De o cam dată, magistrații de la reședința fie-cărei curți de apel—atât cei din curte cât și tribunal,— sub președenția primului președinte al curții de apel, ar trebui să alcătuiască o ast-fel de Societate pentru condamnații aflați în penitenciarul central din circumscripția acelei curți. Această Societate 'și va începe rolul său asupra condamnaților încă de pe timpul când ei sunt arestați și 'l va continua după liberarea lor din penitenciar. În timpul osândei, rolul Societății, ar fi de a se pune în contact cu osânditul, a'î ridica moralul prin sfaturi bune și morale, prin citire de cărți folositoare, prin îndemnul la lucru și la învățarea vre unei meserii dacă el nu știe nici una, iar după liberare prin îngrijirea de a se găsi ocupație fostului condamnat, care în lipsa ei nu va întârzia a comite din nou o faptă rea și a veni iar la penitenciar. La eșirea din arest, vinovatul, are mai mult de cât ori când nevoie de un sprijin. În lupta grea pentru existență azi, cu dificultate 'și poate găsi o ocupație un om muncitor, onest și nepătat; cu cât mai mare va fi dificultatea pentru cel liberat din pușcărie care, pe lângă cele-l'alte greutăți, mai au de luptat și contra arătării cu degetul și contra apostrofiei: *și tu abia te-ai liberat din pușcărie*, ce o vei auzi la fie-care moment. Mai mult de cât atât: cel liberat din pușcărie, ori de câte ori se întâmplă o faptă rea și autorii sunt necunoscuți, este în tot-d'auna cel mai bănuț, și dacă împrejurările fac ca să nu'și poată arăta un alibi întemeiat, fără multă vorbă este arestat și aruncat la arest ca vinovat, când adevăratul culpabil poate se plimbă neturburat prin mijlocul lumei. Și să nu mi se zică că ceea ce arăt este o exagerațiune, de ore-ce cazul se presintă adesea, și între multe altele, iată unul petrecut de curând: Individul Mihailache Georgescu, zis Vicî, abia de 24 ani, dar care până acum a fost de dece ori condamnat pentru furt, și de nenumărate ori arestat, ori de câte ori se întâmplă un furt în tramvai, pe stradă, pe la vre-o întrunire sau pe unde este aglomerație, el este arestat ca fiind bănuț de autor, până se descopere adevăratul vinovat. Prin lipsa lui de ocupațiune și prin neputința de cele mai multe ori de a'și putea arăta un alibi puternic, el cade de cele mai multe ori sub acu-

zația ce i se aduce, și nu odată a fost adus și liberat de la cabinetul meu.

Zilele trecute, liberându-l din nou, m'am pomenit cu el a doua zi venind și cerându-mi de a'l învăța cum să nu mai fie arestat mereu. L'am sfătuit să se apuce de o meserie. El mi-a răspuns că aceasta o face în tot-d'a-una, dar tocmai când este în lucru vine de la poliție și 'l arestează iar. Și într'adevăr că peste 3—4 zile iar a fost arestat cu învinuire de furt. Nu era dovedită culpa sa, dar împrejurările luptau contra lui în totul.

Așa stând lucrurile, dacă ar exista o societate de patronaj, care să ia sub protecția sa pe acești nenorociți, care să se îngrijească de plasarea lor, care să'i ajute cu sfatul său, de sigur că sub toate raporturile ar fi câștig. Pe de o parte siguranța publică ar crește, iar pe de alta, acești nenorociți ar putea să se întoarcă la o viață onestă.

Cum am dis, rămâne clasei judecătorești inițiativa unei opere așa de bogată în rezultate bune din punct de vedere social, și către această clasă din care am cinstea a face și eu parte să adresează de acum apelul meu. Inițiativa particulară și asistența publică am pipăit-o eu, și am văzut că e gata a'și da tributul său.

Ne rămâne noă magistraților, celor tineri în special, să începem această operă, care nu costă de cât tragere de inimă, și opera va fi dusă la bun sfârșit.

Nădăjduesc că coloanele acestui important ziar judecătoresc vor fi deschise tuturilor celor ce vor voi a spune cuvântul lor în această chestie, pentru ca mai întâi lumină deplină să se facă asupra ei, și apoi să pășim la fapte, dar să pășim cât mai neîntârziat posibil, pentru că timpul este deja înaintat și orî-ce întârziere este în detrimentul societății noastre românești.

Fi-va strigătul meu audīt? Aceasta este partea grea a cestiunei.

Membrilor clasei judecătorești le lipsește, în present, voința de asociațiune, forța de coesiune cum s'ar dice. Pe când membrii celor l'alte profesii ca: ingineri, doctori, profesori, farmaciști, etc., se asociază, se grupează, fac congrese, discută asupra mijloacelor de a'și îmbunătăți starea lor materială și morală, noi magistrații stăm pe loc, cu mâinele încrucișate, nu avem nici un contact, nici un loc de întâlnire și de discuție în comun asupra nevoilor și lipsurilor clasei noastre. Inițiativa luată mai acum câți-va ani, de distinsul și respectatul President al Curței de casație d-l N. Mandrea, de a se înființa un *Club juridic*, era cât se poate de bună și cu toate astea ea a căzut,

căci cei dântăiū care nu au apreciat foloasele ei au fost magistrații. Din ce cauză? Nu știu.

Nici o profesiune nu e mai înconjurată de prestigiu, dar nici una nu este mai criticată ca magistratura. Nici un om nu este — să dic cuvântul adevărat — lingușit ca magistratul, dar nici unuia nu se cere mai mare tărie și cumpănă ca lui. Și pe când celor l'alte profesii se tolerează viiții, magistraturei să cerc să nu fie nici bânuită, a'unci când într'o vițioasă organizațiune socială, nu s'a luat măcar măsura de a se asigura cel puțin partea materială, care ar fi avut de rezultat să înlătore vre-o bânuială, de cele mai multe ori neîntemeiată.

Dacă ne am interesa de noi înși-ne, de sigur că altul ar fi sistemul de recrutarea noastră, altul felul de plată a munci noastre, altul prestigiul nostru. Corpul profesoral, a început prin a fi vremelnic, organizându-se ei între ei, cerând și stăruind, a ajuns a avea o situațiune independentă quasi inamovibilă și un sistem de recrutare, ce face cinste și lor și țării.

N'avem nevoie de inamovibilitatea judecătorească actuală, avem însă nevoie absolută de o stabilitate ca a profesorilor, de o răsplată dreaptă a muncii noastre, și de un sistem de recrutare altul de cât cel actual.

Cei ce cugetă ca mine să 'și spue cuvântul lor și pasul cel mare către câștigul cauzei noastre ar fi făcut. Să luptăm și noi în comun și viitorul de sigur ne va aduce succesul.

Stelian Popescu

Jude-instructor cab. V Trib. Ilfov

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJIU

Audiența de la 11 Octombrie 1902

Președenția D-lui THEODOR A. BRĂILOIU, Președinte

Ana Burbovici și Soția Caneciu cu Ariada Frumușanu

Sentința civilă No. 335.

Dotă.—Foae de zestre făcută sub Codul Caragea. — Inzestrătorul prezintă la facerea actului prin procurator. — Lipsa viitoareii soții de la confecționarea actului. — Dacă actul dotal este valabil. — Formalitatea prescrisă sub pedeapsă de nulitate de Codul Caragea. — Dreptul de preferință al femeii măritate pentru garantarea zestreii sale, sub Codul Caragea. — Ne cererea de către femeia măritată sub Codul Caragea a inscripțiunii ipotecare asupra averii imobile a soțului în anul ce a urmat punerea în aplicare a noului Cod civil. — Perdere acestui drept de preferință. — Dacă dreptul de preferință al femeii, sub Codul Caragea, îi da dreptul de a urmări imobilele soțului când au trecut în mâna unui terțiu. — (Art 9, partea 3, capitolul XVI, și art. 23, partea 3, capitolul VIII din Codul Caragea; art. 335 și 337 din Regulam. organic; art. 1778 și 1815 din Codul civil).

Sucesiune -- Ipotecă. — Imobilele succesiunii. — Starea în care moștenitorul le poate ipoteca.

1. Actul dotal făcut sub legea Caragea și în care inzestrătorul n'a fost față în persoană, ci reprezentat printr'un procurator autorizat cu procură în regulă, este valabil.

De asemenea, legea Caragea, nu prescrie, sub pedeapsă de nulitate, ca viitoarea soție să fie față la confecționarea actului dotal, ast-fel că actul dotal la facerea căruia viitoarea soție nu a fost foată, este valabil.

Singura formalitate prescrisă de legea Caragea pentru foile de zestre sub pedeapsă de nulitate în cas de neindeplinire, este trecerea actului dotal în condica tribunalului precum și trimiterea în trei zile, de către tribunal, a copieii adevărite după foaia de zestre, la logofeția dreptății din București, spre a se trece în condica cancelariei acelei logofeții.

2 Femeea măritată și inzestrată sub Codul Caragea perde dreptul de preferință asupra întregii averi a soțului său pentru garantarea zestrei sale, drept ce i acorda Codul Caragea, dacă în termen de un an de la punerea în aplicare a actualului Cod civil n'a avut grija a cere inscripțiunea ipotecară asupra imobilelor soțului pentru asigurarea dotei sale.

3. Dreptul de preferință, privilegiul ocult, ce legea Caragea acorda femeii asupra întregii averi a soțului său pentru garantarea zestrei sale, nu conferea femeii și dreptul de a urmări averea imobiliară a soțului când trecea în mâna unui terțiu.

4. Moștenitorul, în calitate de continuator al persoanei defunctului, nu poate ipoteca imobilele succesiunii, de cât în starea în care le-a găsit ca moștenitor.

S'a au ascultat din partea contestatoarelor Ana Barbovici și Sofia Caneciu d-nii avocații S. N. Dobruneanu și N. Junian, și din partea intimății Ariada Frumușeanu d-l avocat I. Săltoiu.

Tribunalul,

Având în vedere contestațiunile făcute de d-na Aneta I. Barbovici și d-na Sofia A. Caneciu, contra tabloului de distribuirea prețului rezultat din vânzarea averii imobile a debitorului Ștefan I. Frumușanu;

Având în vedere actele state la dosar și susținerile părților;

Având în vedere că astăzi, în instanță, contestatoarele, d-nele Aneta I. Barbovici și Sofia A. Caneciu, prin d-nii avocații St. Dobruneanu și N. Junian, cer a se reforma tabloul de distribuirea banilor, făcut de d-l supleant, în privința sumei de 8507 lei, de oare-ce în mod ilegal s'a dat această sumă d-nei Ariada Frumușanu, susținând că s'a dat în mod ilegal, pentru că d-na Ariada Frumușanu neconformându-se art. 1815 Cod civil, care prescrie în mod imperativ, că femeile căsătorite până la promulgarea acestei legi, vor fi datoare în curs de un an de la această epocă, a cere inscripțiunea asupra imobilelor bărbaților pentru asigurarea dotei lor, conform regulilor prescrise prin acest codice, a perdut privilegiul ocult, ce avea conform legiuirii Caragea asupra întregii averi a bărbatului. Perzând acest privilegiu ocult, dânsa nu mai putea fi considerată ca o creditoare privilegiată, ci urma a se considera ca o simplă creditoare chirografară, și în atare cas, susțin contestatoarele prin d-nii avocații mai sus numiți, urma ca suma de 8507 lei să se atribue dânselor fiind creditoare ipotecare, precum rezultă din actele lor de ipotecă autentificate de tribunalul Gorjiu la No. 350 din 25 Aprilie 1886 și de tribunalul Doljiu, secția comercială și de notariat, la No. 2531/99, și înscrise în registrele de inscripțiuni ale tribunalului Gorjiu sub No. 21/86 și 71/99. Afară de aceasta, contestatoarele, prin avocații lor, mai susțin că actul dotal al d-nei Ariada Frumușanu este nul ca act dotal nefiind făcut în conformitate cu legea Caragea și fiind nul ca act dotal, d-na Frumușanu nu mai putea fi considerată ca o creditoare privilegiată, ci ca o simplă creditoare chirografară. Ne mai fiind creditoare privilegiată, această sumă urma să se atribue dânselor, fiind creditoare ipotecare. Este nul, susțin dânsese actul dotal: 1) pentru că nu se vede procura ce a avut procuratoarele Alecu Broșteanu, care la confecționarea actului dotal în ces-

tiune, a reprezentat pe constituitoarea dotei d-na Eca-terina Frumușanu fostă Săvoaica; 2) pentru că actul dotal nu se vede iscălit de viitoarea soție, adică de d-na Ariada Frumușanu; și 3) pentru-că nu se constată că această foaie dotală a fost trecută în registrul logofeției dreptății din București, conform art. 337 din Regulamentul organic. Pe lângă aceste motive, d-l avocat N. Junian din partea contestatoarei d-na Sofia Caneciu, mai susține că față de clienta sa, actul dotal al d-nei Frumușanu nu poate constitui nici un drept de privilegiu; căci la epoca confecționării actului său de ipotecă, imobilele ce i-a fost ipotocate de debitorul său Ștefan Frumușanu, fiul d-nei Frumușanu, eșise de sub patrimoniul defunctului doctor Frumușanu, soțul d-nei Frumușanu, și ne mai fiind în patrimoniul soțului bunurile ce i-au fost ipotocate, ci găsindu-se în patrimoniul unei terții persoane, d-na Frumușanu, față de dânsa nu se mai poate prevala de privilegiul său ocult conform legii Caragea; căci acest privilegiu ocult nu conferă femeii măritate sub legea Caragea dreptul de a urmări averea imobiliară a soțului, că id trecea în mâna unei terții persoane;

Considerând că aceste fiind motivele invocate de ambele contestatoare prin avocații lor, urmează mai întâiu să stabilim dacă actul dotal al d-nei Frumușanu este valabil ca act dotal, și în urmă stabilindu-se că acest act dotal este valabil ca făcut în conformitate cu legea Caragea, să vedem care este condițiunea creată femeilor măritate sub legea Caragea, care nu s'a au conformat dispozițiunii cuprinse în art. 1815 Codul civil. Cu alte cuvinte, urmează să vedem dacă femeea măritată sub legea Caragea, neluând, în termen de un an de la promulgarea noului Cod civil, inscripțiune asupra imobilelor bărbatului pentru asigurarea dotei, a perdut dreptul de preferință acordat de legea Caragea prin art. 23, partea 3, cap. 8, care prescrie că «zestrea se protimisește celor cu zălog după nuntă împrumutătorii»;

Considerând că, mai înainte de a se tranșa aceste chestiuni de drept, pentru o mai bună lămurire, fiind bine de a se expune faptul, expunem următoarele:

D-na Ariada Frumușanu se căsătorește cu d-l doctor I. Frumușanu, sub legea Caragea, în anul 1865. — În vederea căsătorii sale de către mama sa și de către părintele său, Ți-se constituie ca dotă, suma de lei vechi 68.908, parale 20.

Această dotă i-se constituie prin act dotal în regulă, care se și legalizează de tribunalul Gorjiu sub No. 5 din 21 Octombrie 1865. Din actul dotal și din încheerea tribunalului rezultă că, la confecționarea acestui act dotal, ia parte părintele viitoarei soții, viitorul soț și d-l Alecu Broșteanu, procuratoarele constituitoarei dotei. Din încheerea tribunalului rezultă că acest procurator și-a prezentat procura și că viitorul soț a declarat mulțumire pe dote ce i-s'a constituit, iscălit în actul dotal. — Asemenea se mai constată că actul dotal în chestiune, în conformitate cu art. 335 din Regulamentul organic, s'a trecut în registrul tribunalului, iar în conformitate cu art. 333 tot din Regulamentul organic, s'a trimes în București la logofeția dreptății copie după acest act dotal, spre a se trece în condică.

În anul 1886, soțul d-nei Frumușeanu, având nevoie de bani se împrumută cu suma de lei 35000, bani dotali, de la d-l I. Barbovici actualmente mort, social contestatoarei d-na Barbovici.

Pentru garantarea acestor bani dotali, d-l doctor Frumușanu ipotecează d-lui Barbovici niste imobile. Acest act de ipotecă se vede autentificat de Tribunalul Gorjiu, sub No. 350 din 25 Aprilie 1886 și se mai vede înscris în registrele Tribunalului Gorjiu, sub No. 21 din 26 Aprilie 1886. Murind d-l doctor Frumușeanu în anul 1894, averea sa se împarte între mai mulți copii. Unul din moștenitorii săi, anume d-l Ștefan Frumușanu, în anul 1899, se împrumută cu suma de lei 50000, de la d-na Sofia Caneciu, cu actul de ipotecă autentificat de trib. Doljiu, secția comercială și de notariat la No.

2531/99, și înscris în registrele de inscripțiuni ale Tribunalului Gorjiu, sub No. 71/99. Prin acest act de ipotecă, d-l Ștefan Frumușeanu ipotecă d-nei Sofia Caneciu mai multe imobile între care figurează și imobilele care fuseseră deja ipotocate de defunctul doctor Frumușanu d-nei Barboviță, pentru garantarea banilor dotali ce luase cu împrumut. D-na Frumușanu, în anul 1898, acționează în justiție pe moștenitorii bărbatului său pentru a i-se restitui dota și parvine a obține câștig de cauză, precum rezultă din hotărârea Curții de apel din Craiova No. 127 din 8 Octombrie 1901, hotărâre care a rămas definitivă;

Considerând că acestea fiind faptele, urmează să vedem mai întâiu dacă ambele contestatoare sunt întemeiate susținând că actul dotal al d-nei Frumușanu este nul ca act dotal, și că, în atare cas, nu mai poate fi considerată ca o creditoare privilegiată;

Considerând că, precum să vede din cele mai sus expuse, este exact că constituirea dotei nu s'a prezentat în persoană la tribunal pentru ași da consimțământul, însă nu este mai puțin adevărat că în locul său s'a prezentat mandatarul său, d-l Alecu Broșteanu, cu procură în regulă. Prezentarea mandatarului cu procură în regulă se constată din însăși încheierea tribunalului. Constatându-se din încheierea tribunalului, că mandatarul a avut procură în regulă și că s'a luat act de tribunal de acea procură, rău astăzi să susține de către contestatoare că acest procurator n'a avut procură;

Considerând că, asemenea, este exact că viitoarea soție n'a fost prezentă la confecționarea actului dotal, însă această neprezentare nu poate atrage nulitatea actului în cestiune, căci nici un text de lege din Codul Caragea nu cere, sub pedeapsă de nulitate, ca viitoarea soție să fie prezentă la confecționarea actului dotal.

Acela care urma să fie prezentă la confecționarea actului dotal este fără îndoială viitorul soț, și acesta precum rezultă din actul dotal și din încheierea tribunalului a și fost prezentă; căci a iscălit actul dotal și a declarat mulțumire. Prezența viitorului soț la confecționarea actului dotal se înțelege, căci dota se constituie pentru a-l ajuta să susțină sarcinile căsătoriei și pentru că venitul dotei constituită i aparține.

Din articolul 9, partea 3, cap. XVI legea Caragea rezultă că zestre să zice: «averea femeii ce la căsătorie dă bărbatului ei cu tocmeală ca ea să fie stăpână zestrei tot d'a-una, iar el să i-ia venitul tot d'a-una». Din coprinsul acestui articol nu reesă că viitoarea soție era obligată, sub pedeapsă de nulitate, de a lua parte la confecționarea actului dotal. În lipsă de un text precis nu se poate zice că această neprezentare a viitoarei soții are drept efect de a atrage nulitatea actului dotal. Singura formalitate care se vede prescrisă sub pedeapsă de nulitate este trecerea foii dotale în condica tribunalului; căci așa prescrie art. 335 din Regulamentul organic, precum și trimiterea în 3 zile de către tribunal logofeții dreptății din București a copieii adevărite după foaia de zestre, spre a se trece în condica cancelariei. Aceste formalități constatându-se că s'au îndeplinit, rău astăzi contestatoarele susține că acest act dotal ar fi nul ca act dotal și n'ar valora de cât ca o simplă creanță chirografară. Însă-și contestatoarele prin advocații lor recunosc că în condica tribunalului s'a transcris această foaie dotală, însă alegă că nu se prezintă nici un certificat din care să rezulte că s'a transcris și în registrul logofeției dreptății din București. Alegațiunea aceasta este neîntemeiată, căci din concepțiile state la dosar rezultă că s'a trimis de tribunal copii la logofeția dreptății din București, și astfel, până la proba contrarie, se presupuse că și această formalitate s'a îndeplinit. Din cele ce preced, constatându-se că toate formalitățile prescrise de legea Caragea pentru confecționarea acestui act dotal au fost îndeplinite, este evident că contestatoarele în mod neîntemeiat susține că acest act dotal ar fi nul și n'ar putea valora ca act dotal;

Considerând că o dată stabilit că acest act dotal este făcut în conformitate cu legea Caragea, urmează să vedem dacă femeia măritată sub legea Caragea, neluând în termen de un an de la promulgarea noului Cod civil inscripțiune asupra imobilelor bărbatului pentru asigurarea dotei, pierde dreptul de preferință acordat de legea Caragea, prin art. 23, partea 3, cap. 8;

Considerând că, de și din termenii art. 23, partea 3, cap. 8 din legea Caragea, rezultă în mod cert că sub imperiul acestei legi, femeia măritată avea un drept de preferință, un drept de privilegiu ocult, asupra întregii averi a bărbatului său pentru garantarea dotei sale, și în virtutea acestui drept de preferință, privilegiu ocult, dânsa pentru dota sa era plătită cu preferință față de orî-ce creditor posterior căsătoriei; totuși vedând că, sub legislațiunea noastră actuală, nu mai există ipotecă oculte, căci conform art. 1778 C. civ. între creditorii ipoteca fie legală, fie convențională nu are rang de cât din ziua inscripțiunii în registrele tribunalului, urmează să vedem dacă astăzi, conform actualului Cod civil, femeia căsătorită și dotată sub legea Caragea, mai poate pretinde acest drept de preferință, acest privilegiu ocult față de orî-ce creditor, și mai cu deosebire față de creditorii ipotecării posteriori promulgării actualului Cod;

Considerând că legiuitorul Codului nostru civil, găsind că sistemul ipotecilor oculte, care avea drept efect de a garanta numai interesele unor anume persoane incapabile în detrimentul terților, este un sistem periculos și nedrept, căci neexistând nici o publicitate, terțiile persoane de bună credință riscau de a fi înșelate, a prescrie, precum am arătat mai sus, că toate ipotecile, fie legale, fie convenționale, să fie înscrise în registrele tribunalului, fiind prin acest mod de publicitate a veni în ajutorul terțiilor persoane de bună credință, punându-le la dispoziție un mijloc sigur de control.

Adoptând sistemul publicității și specializării tuturor ipotecilor, fie legale fie convenționale, legiuitorul nostru de aceia a prescrie că toate aceste ipotecă pentru a putea fi opozabile terțiilor, urmează a fi înscrise și că n'au rang de cât din ziua inscripțiunii (art. 1778 C. civ.);

Considerând că legiuitorul nostru găsind sistemul ipotecilor oculte periculos și găsind că este în interesul general ca toate ipotecile să fie specializate și să aibă o publicitate, în fine fiind chiar a ocroti interesele femeilor măritate sub legea Caragea, care, conform art. 23, partea 3, cap. 8, n'aveau de cât un drept de preferință, iar nu și un drept de urmărire, ceea-ce permitea bărbatilor de rea credință de ași ruina soțiile înstrăinânduși averile, a dispus ca pe viitor, femeile măritate sunt obligate să ia inscripțiune ipotecară asupra averii imobile a bărbatilor lor, iar prin art. 1815 Codul civil, a prescrie în mod imperativ, ca femeile măritate sub legea Caragea, care vor voi ași asigura preferința plății dotei lor, vor trebui să ia inscripțiune ipotecară, publică asupra averii imobiliară a soților, în curs de un an de la promulgarea Codului civil.

Prin faptul că legiuitorul, în art. 1815 Codul civil, întrebunțează cuvintele *vor fi datoare*, este evident că legiuitorul a înțeles a face obligatoare și sub pedeapsa unei decăderi, înscrierea în termen de un an a drepturilor dotale ale femeilor măritate sub legea Caragea.

Dacă legiuitorul ar fi înțeles, a păstra dreptul de preferință conferit femeilor măritate de legea Caragea și dacă, prin art. 1815 Cod civil, ar fi înțeles a conferi femeilor numai mijlocul d'a obține și dreptul de a urmări pe care nu'l avea conform legei Caragea, este evident că legiuitorul ar fi spus aceasta în mod categoric. Ne arădând prin acest articol că dreptul de preferință se păstrează femeilor căsătorite sub legea Caragea, și întrebunțând în art. 1815 C. civil cuvintele «*vor fi datoare*» nu poate fi nici o îndoială că legiuitorul a înțeles a ridica femeilor măritate sub legea Caragea dreptul de preferință, dacă în termen de un an de zile,

nu vor avea grija de a cere înscripțiunea asupra imobililor bărbaților pentru asigurarea dotei lor.

În cazul de față nu se poate susține că art. 1815 Codul civil, n'are nici o sancțiune. Sancțiunea rezultă din termenii imperativi «*vor fi datorii*»; căci acești termeni arată voința legiuitorului de a face obligatoare această dispozițiune. În fine este greu de crezut că legiuitorul să se fi determinat a lua o ast-fel de dispozițiune importantă fără nici un rezultat practic, și că prin această dispozițiune a înțeles a exprima o simplă dorință, lăsând femeilor măritate sub legea Caragea latitudinea de a se conforma, sau nu, acestei dispozițiuni.

Asemenea, în cazul de față, nu se poate susține că dându-se o ast-fel de interpretare art. 1815 Codul civil se violează un drept câștigat al femeilor măritate sub legea Caragea. Prin această dispozițiune nu se ridică nici un drept câștigat femeilor măritate. Legiuitorul, prin art. 1815 Codul civil, respectează acest drept de preferință, însă în interesul general, obligă pe femeile măritate și dotate sub legea Caragea ca, în curs de un an de la promulgarea noului Cod civil, să ceară înscripțiune asupra imobilelor bărbaților pentru asigurarea dotei lor. Faptul că se reglementează un drept conferit printr-o lege anterioară nu poate constitui o violare a unui drept câștigat.

Din cele ce preced fiind cert că legiuitorul, prin art. 1815 Codul civil a obligat pe femeia măritată și dotată sub legea Caragea, sub pedeapsa unei decăderi, pentru a-și putea păstra dreptul de preferință de a cere în termen de un an de la promulgarea Codului civil, înscripțiune asupra imobilelor bărbatului, pentru asigurarea dotei, și din desbaterile urmate constatându-se că D-na Frumusanu, nu s'a conformat acestei dispozițiuni, este evident că actul său dotal nu'i mai poate conferi nici-un drept de preferință față de ambele contestatoare, care sunt mai cu deosebire creditoare ipotecare posteroare promulgării Codului civil. În atare caz, ambele contestațiuni urmează a se admite fiind fondate, iar suma de 8507 lei urmează a se împărți între ambele contestatoare, în raport cu creanța lor ipotecară, adică d-nei contestatoare Barbovicu urmează a i se atribui suma de 5235 lei 76 bani, având conform actului său ipotecar 260 stânjeni ipotecați, iar d-nei contestatoare Sofia Caneciu urmează a i se atribui suma de 3271 lei 24 bani, având din imobilele vândute prin intermediarul acestui tribunal numai 100 stânjeni ipotecați.

Alegațiunea D-lui avocat N. Iunian că, față de clienta sa, D-na Sofia Caneciu, actul dotal al D-nei Frumusanu, nu poate constitui nici un drept de privilegiu, de preferință, căci la epoca confecționării actului său de ipotecă, imobilele ce i-a fost ipotocate de debitorul său Ștefan Frumusanu esise din patrimoniul defunctului Doctor Frumusanu și ast-fel fiind, față de dânsa, nu se mai poate invoca privilegiul ocult conform legii Caragea, știut fiind că acest drept de preferință creat de legea Caragea nu conferă femeii măritate dreptul de a urmări averea imobiliară a soțului când trecea în mâna unui terțiu, nu mai are nici un interes de a fi discutată; de oare-ce, precum s'a stabilit mai sus, legiuitorul prin art. 1815 Codul civil a prescris că femeia măritată sub legea Caragea perde dreptul de preferință, dacă n'a luat înscripțiune în averea imobiliară a bărbatului său în termen de un an de la promulgarea Codului civil. În atare caz, creanța dotală în chestiune, ne mai fiind o creanță dotală privilegiată, creanțele ipotecare ale ambelor contestatoare urmează a avea precădere. În tot cazul, în speță, această alegațiune ar fi neîntemeiată, căci debitorul Ștefan Frumusanu deține imobilele ce a ipotecat ca moștenitor al defunctului său părinte, Doctorul Frumusanu și, în calitatea sa de moștenitor, nu poate fi considerat de cât ca continuatorul persoanei defunctului său părinte. În calitatea sa de continuator al persoanei defunctului său părinte, dânsul n'a putut

ipoteca acele imobile de cât în starea în care le-a găsit ca moștenitor.

Pentru toate aceste motive și în virtutea legii, admite contestațiunile, etc.

(ss) Theodor A. Brăiloiu, N. N. Săulescu.

Observație.— După art. 710 din Pr. civilă, atât viitorii soți cât și constituitoarii dotei trebuie să se prezinte în persoană, sau prin procuratori, înaintea tribunalului, sau înaintea judecătorului de ocol (art. 718 Pr. civ. și 66 L. jud. ocoale), spre a cere autentificarea și transcrierea contractului matrimonial.

Asemenea dispoziție neexistând în Codul Caragea, s'a decis de mai multe ori că prezența femeii nu era absolut necesară la constituirea dotei de către cei de al treilea, rude sau străine ⁽¹⁾, prezența bărbatului și a constitutorului fiind suficientă. Codul Caragea definește, în adevăr, dota: «*averea femeii ce la căsătorie* ⁽²⁾» dă bărbatului ei, cu tocmeală că ea să fie stăpâna zestreii tot-deauna iar el să i ia venitul tot-deauna» (art. 9, partea III, capit. 16) ⁽³⁾.

Atât constitutorul dotei cât și bărbatul puteau fi reprezentați prin mandatar, însă mandatul nu avea nevoie de a fi autentic, fiind-că, sub legea veche, contractul matrimonial nu era un contract solemn ⁽⁴⁾.

Astăzi convenția matrimonială fiind, din contra, un contract eminentement solemn, de câte ori părțile vor fi reprezentate prin mandatar, mandatul va trebui să fie nu numai *special* (art. 710 Pr. civ.), dar și *autentic*, după cum prevede anume art. 772 din noul proiect de revizuire a Procedurii civile, pentru-că, după cum foarte bine ține Curtea de casație din Franța: «*Validitatea mandatului este neapărat subordonată îndeplinirii formei esențiale a actului ce el are de obiect*» ⁽⁵⁾.

(1) Cpr. C. Craiova, *Dreptul* din 1903, No. 12, decizie pronunțată în această afacere, asupra sentinței Trib. Gorj, mai sus reprodusă.

(2) Cuvintele la *căsătorie* se înțeleg cu *ocaziunea căsătoriei*. Prin urmare, sub acest Cod, ea și sub Codul Calimach (art. 1600, 1614) dota putea fi constituită și în urma celebrării căsătoriei, conform principiilor dreptului roman. Cpr. C. București, *Dreptul* din 1892, No. 34 și din 1881, No. 56. Vezi t. VIII a Comentariilor noastre, p. 81.

(3) Codul Calimach (art. 1622, corespunzător cu art. 1218, din Codul Austriac) ține, în această privință: «*supt nume de zestre se înțelege aceea pe care femeia sau alt cine-va pentru dânsa (pro muliere sau nomine mulieris)* o dă, ori de bună voie, sau îndatorit fiind de către legi, ea s'o dea bărbatului spre întimpinerea însărcinărilor căsătorești».

(4) C. Craiova (în afacerea judecată de Trib. Gorj), *Dreptul* din 1903, No. 12.

(5) Cas. fr. D. P. 54. 1. 207. Sirey, 54. 1. 437. D. P. 55. 1. 28, Sirey, 55. 1. 125. Trib. Mehedinți *Curierul Judiciar*, din 1902. No. 68 (cu observ. noastră). C. București, *Dreptul* din 1897, No. 31 și 74. Cas. rom. Bulet. S-a l, 1888, p. 721, Bulet. 1900, p. 171.

Aceeași soluție este admisibilă în privința ipotecei⁽⁶⁾, donațiunei, și a tuturilor contractelor solemne în genere.

Și mandatul pentru acceptarea unei donațiuni va trebui să fie tot autentic, după cum foarte bine decide în genere jurisprudența noastră⁽⁷⁾, pentru-că donațiunea fiind un contract solemn (art. 813, 814), ori ce act necesar la formarea acestui contract, precum și la toate actele solemne în genere, trebuie să fie investit cu forma autentici-tății.

Am examinat primul punct din sentința tribunalului, relativ la înfașurarea părților într'un contract matrimonial, și am văzut că legea veche nu cerea, în această privință, o procură autentică; după cum se cere astăzi. Rămâne acum să examinăm punctul al doilea decis de tribunal, relativ la interpretarea dispoziții transitorie cuprinsă în art. 1815 din Codul civil.

Acest text prevădând că femeile căsătorite până la promulgarea Codului actual, sunt datoare, în curs de un an de la această epocă, să ia o inscripție asupra imobilelor bărbaților lor, pentru asigurarea dotei lor, conform regulilor prescrise de Codul nou, naște întrebarea: Care este înțelesul

Dreptul din 1900, No. 22. Trib. Carcasouno, *Pand. Périod.* 91. 2. 228. Répert. Sirey, *Contrat de mariage*, 245. *Pand. fr., Mariage*, I, 2808 urm. Rodière et Pont. *Contrat de Mariage*, I, 145. Baudry et Surville, *Idem*, I, 81. Guillaouard, *Contrat de mariage*, I, 281, și *Mandat*, 40, 41. D. de Folleville, *Contrat de mariage*, I, 95, nota 1. Michaux, *Contrat de mariage*, 129 urm. Baudry, III, 913. Murlon, III, 1486. Aubry et Rau, V, § 504, *ab initio*, p. 233. Planiol, III, 780. T. Huc, IX, 44, și XII, 9. P. Pont, *Petits contrats*, I, 865. Baudry et Wahl, *Mandat*, 468.—*Contrà*: Bellot des Minières, *Le contrat de mariage considéré en lui-même*, 364, p. 206. Veđi și t. VIII a Comentariilor noastre, p. 41, text și nota 2.

⁽⁶⁾ Cpr. C. București, *Curierul Judiciar*, din 1902, No. 68. Veđi și alte decisiї mai vechi, citate în t. VI a Coment. noastre, p. 611, nota 1. Planiol, II, 2776. Thiry, IV, 504. Guillaouard, *Contrat de mariage*, I, 281 și *Privil. et hypoth.*, II, 992. Murlon, III, 1486, și *Transcription*, II, 1006. Thézard. *Nantissement*, 58. Veđi și alte autorități citate în t. VIII a Coment. noastre, p. 42, nota 1. Veđi și tratatul nostru în limba franceză, p. 457, nota 1, la care Baudry et Loynes (*Privil. et hypoth.*, II, 1413) ne a făcut distinsa onoare de a trimete pe cetitori. — *Contrà*: Troplong, *Privil. et hypoth.*, II, 510. Duranton, XIX, 357 bis. Cpr. și T. Huc, XII, 9. În Belgia, această controversă nu mai este cu putință, pentru-că autenticitatea procurii rezultă din art. 2 al legii ipotecare din 1851. La noi, acest text a fost eliminat, însă art. 1781 și 1783 din Codul civil prevăd o procură autentică pentru înscrierea și ștergerea unei ipotece. Veđi și art. 1789 din același Cod.

⁽⁷⁾ Cpr. Cas. rom., C. Craiova și București; Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1888, No. 59 și 80; *Dreptul* din 1890, No. 2; din 1887 No. 14, 21 și 31; *Dreptul* din 1898, No. 84, și din 1900, No. 47. Alex. Degré, *Dreptul* din 1888, No. 22, și *Serieri juridice*, I, p. 487.—*Contrà*: C. București, *Dreptul* din 1887, No. 52, și din 1888, No. 22. Veđi și t. VIII a Coment. noastre, p. 42 text și nota 2.

acestei dispozițiuni, ce de bună samă nu este aplicabil femeilor despărțite în momentul punerii în aplicare a Codului actual⁽⁸⁾. Această dispoziție transitorie are ea de obiect dărâmarea drepturilor dobândite în puterea legii vechi, sau conservarea lor?

Maї întâi de toate, în cât privește precăderea conferită de Codul Caragea sub imperiul său, *asupra bunurilor mișcătoare* ale bărbatului, se decide, cu drept cuvânt, că acest drept rămâne neatinș, așa cum era sub Codul Caragea; căci art. 1815 nu vorbește de cât de asigurarea zestrei asupra imobilelor bărbatului⁽⁹⁾.

În cât privește însă dreptul de preferință asupra imobilelor bărbatului, chestiunea este viū controversată. Prima opinie susține că femeia măritată sub legea veche, care n'a luat inscripțiunea prevădută de art. 1815, în termenul fatal de un an, perde dreptul de ipotecă legală sau de precădere acordat de legile vechi⁽¹⁰⁾, soluție admisă și prin sentința Tribunalului Gorj maї sus reprodusă.

După un alt sistem se susține, însă, că art. 1815 n'a avut de scop să atingă întru nimic drepturile dobândite sub legea veche, nici să le supună la vr'o formalitate pentru conservarea lor; căci textul se mulțamește pur și simplu a prescrie luarea inscripții ipotecare în termenul de un, fără a prevedea nici-o sancțiune la caz de neurmărire⁽¹¹⁾, ci numai de a crea un nou avantaj femeilor măritate sub Codul Caragea, dându-le dreptul de a dobândi o ipotecă ca și în Codul Calimach; un drept de urmărire asupra imobilelor bărbatului, pe lângă privilegiul ce ele aveau numai între acțiuni. Cu alte cuvinte, femeile măritate sub Codul Caragea, își păstrează dreptul lor de precădere, fie că au luat, în termenul prescris de lege, fie că nu au luat inscripția ipotecară prevădută de art. 1815. Prin urmare, și într'un caz și în altul, femeile măritate sub legea veche, care vor avea e foae dotală, adevărită și înscrisă potrivit Regulamentului organic, vor avea un drept

⁽⁸⁾ Cas. rom. Bulet. S-a I, 1874. p. 279.

⁽⁹⁾ Veđi în acest sens: B. M. Missir, *Dreptul* din 1880, No. 5.

⁽¹¹⁾ Cas. rom. Bulet. S-a I, 1872, p. 326. Bulet. 1879, p. 273, și *Dreptul* din 1879, No. 29. C. Galați, *Dreptul* din 1887, No. 87 (decisie casată). Jonescu-Dolj, *Curierul Judiciar* din 1898, No. 25. Cpr. și Protopopescu-Pache, *Dreptul* din 1875, No. 60. D. C. Popescu, care revine asupra primei sale opiniuni, *Dreptul* din 1887, No. 87, și *Dreptul* din 1882, No. 32.

⁽¹¹⁾ Art. 4 din dispozițiile transitorii ale legii Belgiane, asupra revizuirii regimului ipotecar, din 16 Decembre 1851, prevede formal că, în caz de a nu se fi luat inscripția cerută în termen de un an, toate ipotecile și privilegiile din legile anterioare nu-și produc efectul lor de cât din ziua inscripției tardive, dispoziție care nu s'a produs de legiuitorul nostru de și el a admis în mare parte sistemul ipotecar belgian.

de precădere asupra creditorilor ipotecari ai bărbatului, cari ar fi luat o inscripție chiar în urma promulgării Codul civil; singura deosebire este că, în cazul când s'a luat inscripția prescrisă de art. 1815, femeia are și un drept de urmărire, pe când dacă ea n'a luat asemenea inscripție, dreptul ei de precădere există, ca și sub Codul Caragea, fără nici-un drept de urmărire ⁽¹²⁾.

Ce trebuie să decidem în privința femeilor căsătorite în Moldova, sub regimul Codului Calimach, care aveau o ipotecă legală, și prin urmare, și dreptul de a urmări imobilele bărbatului în mânele terțiilor achizitori ⁽¹³⁾.

Conservarea acestei ipotecă este ea supusă la luarea unei inscripțiuni în termen de un an de la promulgarea Codului actual? Nu se poate da nici un răspuns pozitiv în această privință. Din cele mai sus expuse ar rezulta, în adevăr, că legiuitorul, când a conceput art. 1815, a uitat cu desăvârșire Codul Calimach, neaducându-și aminte de cât de Codul Caragea.

Orî-cum ar fi și orî-care a fi sensul art. 1815, el este, după noi, lipsit de sancțiune. Nu se poate dice, în adevăr, că sancțiunea ar rezulta în mod implicit și virtual din însu-și textul legii; căci dacă s'ar admite că faptul neluării unei inscripțiuni din partea femeii în termenul de un an ar aduce, ca consecință, perderea dreptului constituit sub legea veche, s'ar lovi în drepturile câștigate a tuturor femeilor măritate sub acea lege, fără un anume text, ceea ce nu se poate admite din

(12) Veđi în acest sens: Cas. rom. Bulet. s-a II, 1871, p. 215. Dreptul din 1875, No. 60, și Bulet. s-a I, 1875, p. 67 și 195. Dreptul din 1879, No. 48 și 49. Bulet. 1879, p. 938. Dreptul din 1887, No. 87, și Bulet. 1887, p. 901. Bulet. 1889, p. 153. Trib. Ilfov și Olt, Dreptul din 1880, No. 14, și din 1882, No. 62. C. București, Dreptul din 1876, No. 26, și din 1884, No. 12. Curierul Judiciar din 1901, No. 54, și Dreptul din 1901, No. 32, Cpr. și C. Craiova (decisie prin care se infirmă sentința mai sus reprodusă a Trib. de Gorj), Dreptul din 1903, No. 12. Veđi și B. M. Missir (Dreptul din 1880, No. 1 și 5) care admite același sistem, intemeindu-se însă pe alte motive.

(13) Femeia are tăcută ipotecă asupra toată averii bărbatului, pentru zestrea ei, dice art. 1640 din Codul Calimach, și art. 1667 îi conferă aceeași ipotecă pentru exoprica ei. Femeia, la cererea zestre sale, are o jalobă în rem, fiind-că este stăpâna lucrurilor sale, dice Antr. Donică (capit. 33, § 19), și fiind-că are tăcută ipotecă intru toate ale bărbatului, se protimisește, mai mult de cât toți creditorii bărbatului, atât cei de mai înainte însoferei, cât și cei din urmă, spre a-și lua zestrea. Codul Caragea nu conferea femeii o ipotecă legală, ci un simplu privilegiu, privilegiu pe care îl aveau și femeile străine căsătorite în România (Cas. rom. Bulet. s-a I, 1874, p. 44): Zestrea se protimisește, dice art. 23, partea III, capit. 8 din acest Cod, celor cu zălog după nuntă împrumutătorii. Cu-toate-acestea, Tribunalul de Ilfov a decis, prin o sentință pronunțată sub legea veche, că Codul Caragea conferea femeii o adevărată ipotecă asupra averii nemișcătoare a bărbatului ei. Veđi Gazeta Tribunalelor din 13 Decembrie 1861, No. 42, p. 356.

partea unui legiuitor, care a căutat în tot-deauna să ocrotească drepturile femeilor măritate. Faptul neluării unei inscripțiuni, în termenul fatal prescris de lege, nu aduce, decî, nici-o pagubă femeii, față de bărbatul său; căci față cu dînsul ea își conserva în tot-deauna drepturile dobîndite sub legea veche. Dacă ea n'a luat această inscripție în termenul de un an, ea va putea s'o ia și mai târziu, însă inscripția, în asemenea caz, nu va produce efectele admise de legea nouă, față cu cei de al treilea, de cât din momentul luării sale. Aceasta este și ideea legii belgiane, pe care legiuitorul nostru a reprodus-o în parte ⁽¹⁴⁾.

În resumat, art. 1815 este o enigmă. Textul lui este atât de necomplet și de rău redactat, în cât nu putem ști care a fost intențiunea legiuitorului. De aceea, el a și dat loc la discuțiuni fără sfîrșit: În orî-ce caz, nu putem admite interpretarea dată de Tribunalul de Gorj, a cărui sentință a fost cu drept cuvînt, asupra acestui punct, infirmată de Curte ⁽¹⁵⁾.

D. Alexandresco.

INFORMAȚIUNI

Anunțăm celor cari se interesează că, Directorul nostru d-l *Dimitrie Alexandrescu* va fi în București în zilele de 22 și 23 Septembrie. Acei cari doresc a-l vedea, fie pentru a lua consultațiuni fie pentru alt-ceva, îl va găsi la Hotel Carol, str. Lipscani, sau la Tipografia acestui ziar.

A apărut **vol. III** din **Codul civil Rumân**, de d-l profesor *C. Nacu*.

Acest volum coprinde partea cea mai importantă a materii și anume:

Contractul de căsătorie, vînzarea, schimbul, contractul de locațiune, contractul de societate, mandatul, comodatul, împrumutul, depositul și sequestrul, contractele aleatorii, fidejusiaunea (cauțiunea), amanetul, anticresa, transacțiunea, privilegiile și ipotecile, expropriațiunea silită și prescripțiunea, cum și un resumat al tuturor materiilor cuprinse în toate trele volumele, foarte important și detaliat, după care se poate ușor și cu folos utiliza întreaga lucrare.

De vînzare la *Redacția acestui ziar*. Comandele se vor trimite pe adresa d-lui *Codreanu*

Prețul 12 lei

În cursul săptămînei acesteia, va apare de sub tipar, prima fascicolă din interesanta lucrare «**Cambia și acțiunea cambială**», datorită penei colaboratorului nostru, d-l *Nic. M. Părvulescu*, magistrat, în unire cu d-l *C. St. Radian*, avocat în Ploesci. Lucrarea va coprinde în total, aproximativ 15—20 coale de tipar, format mare, quartă, și va apare în fascicule lunare, de câte 32 pagini. Prețul fie-cărei fascicole va fi de un leu și 25 bani. Doriții de a poseda această lucrare, se pot adresa direct autorilor, în Ploesci, trimițând în mărci postale costul.

(14) Laurent, XXXI, 615.

(15) Veđi Dreptul, din 1903, No. 12.